

Sissejuhatus

Käesoleva juhendi eesmärk on abistada õpetajaid videomaterjali „Eesti keel ja meel” kasutamisel. Juhendist leiab videomaterjali üldise ülevaate ja kirjelduse episoodide kaupa. Samuti on selles väljavõtteid kehtivast riiklikust õppekavast teemade ja osaoskuste kaupa, mille arendamiseks võib muuhulgas kasutada ka videomaterjali „Eesti keel ja meel”. Juhendisse on lisatud lühiülevaade kommunikatiivse keeleõppe üldistest põhimõtetest ja tutvustatud enamkasutatavaid ülesandetüüpe. Lisaks on juhendis antud soovitusi, missuguste põhikooli ja gümnaasiumi õpikute ja nendes olevate teemade juures võiks videomaterjal sobida. Juhendi lõpus on iga episoodi juurde koostatud tööleht, mis sisaldab ülesandeid osaoskuste arendamiseks, samuti grammatika, sõnavara ja keelekeskkonna ülesandeid, mida saab anda õpilastele iseseisvaks tööks. Kuid samuti saab neid võimaluse korral kasutada osana tunnist nii individuaalselt kui rühmatööna. Videomaterjali juurde pakutud ülesanded ei ole kindlasti ammendavad, vaid pakuvad ideid, kuidas materjali efektiivselt koolitöös kasutada. Hulgaliselt ideid videomaterjali juurde ülesannete koostamiseks saab kindlasti ka Ene Petersoni metoodikavihikust „Video võõrkeeletunnis” (TEA 2000).

Elle Sõrmus

1. Mida leiab DVDlt „Eesti keel ja meel”?

DVDl on

- mõned pildid Eestist: nt Saaremaa, Rakvere, Tallinn; Mustvee
- lühiülevaade Eestist: asukoht, pindala jm geograafilised faktid, paar fakti ajaloost ja kultuurielust
- kursuse tutvustus
- teemade kaupa esitatud videomaterjal, mis on märgistatud tasemete kaupa ja mille teksti saab kinni katta vastavalt vajadusele
- teemade kaupa esitatud audiomaterjal, mis on märgistatud tasemete kaupa ja mille teksti saab kinni katta vastavalt vajadusele
- näited häälduse kohta, mis on jagatud rubriikideks: tähestik, täishäälikud, kaashäälikud, välde, rõhk, astmevaheldus. Nendele on lisatud ka keelenähtuse lühike tutvustus
- lühiülevaade eesti keele grammatikast, mis on esitatud tabelitena: tähestik, rõhk ja intonatsioon, välde, astmevaheldus, täishäälikud, kaashäälikud, sõnavormide moodustamine, *ma*-ja *da*-infinitiivi kasutamine, ajavormide tutvustus, kõneviisid, infinitiivi käändelised vormid, kesksõnad, nimisõna käänamine, põhivormid, käändsõna tüübid, näited käänete kasutuse kohta, omadussõna käänamine ja võrdlusastmete moodustamine, arvsõnade käänamine, asesõnade käänamine, määrsõnad, sõnade järjekord lauses, küsisõnad ja küsilauseid, mõned nimi- ja omadussõna sufiksidsid, verbide *nägema*, *tegema*, *tooma*, *jooma*, *sööma*, *minema* pööramine, nimisõnade *meri*, *tuli*, *hea*, *pea*, *juus*, *süda*, *uks*, *rohi*, *laps*, *mees* käänamine. Teemade kohta on esitatud kas sõna-, fraasi- või lausenäiteid.
- tunnid: grammatikateema ja selle kohta harjutused, millele näidatakse vastuseid ja korratakse suuliselt õiget vastust. Iga teema kohta on 1-4 harjutust.
- sõnastik, milles on esitatud käändsõnadel ainsuse nimetava, omastav, osastav ja sisseütleva ning mitmuse omastava ja osastava vorm, verbidel *ma*- ja *da*-infinitiivi, kindla kõneviisi oleviku ainsuse 1. pöörde, *nud*- ja *tud*-kesksõna ja umbisikulise tegumoe kindla kõneviisi oleviku vorm

- eesti muusika
- videofilm, mida saab vaadata kas järjest kogu filmina või episoodidena, saab lisada subtiitrid. Iga episoodi juurde on märgitud selle raskusaste.

2. Episoodide kirjeldus

1. episood

tegevuskoht: piiripunkt, maantee, auto, heinapõld, Võru

keelefunktsioonid: tervitamine, hääletamine maanteel, tutvumine, teelt eksimine, tee küsimine, tee juhatamine

kirjeldus: räägitakse eesti muinasjuttudest, võru keelest, Kreutzwaldist ja Kalevipojast

2. episood

tegevuskoht: Tartu, Raekoja platsi vabaõhukohvik, ühiselamu

keelefunktsioonid: vabandamine, tutvustamine, edasikutsumine, ettepaneku tegemine, kaasakutsumine, nõusoleku andmine

kirjeldus: räägitakse Tartust, Karl Ernest von Baerist, Juri Lotmanist, Sigmund Freudist

3. episood

tegevuskoht: Viljandi, lossivaremed, pärimusmuusika festival

keelefunktsioonid: ettepaneku tegemine

kirjeldus: räägitakse Viljandist, folgifestivalist, lauldakse Viljandi paadimehest

4. episood

tegevuskoht: maantee, Olustvere mõis, Kurgja talumuuseum

keelefunktsioonid: hääletamine, huvi tundmine isiku ja tema reisi eesmärkide vastu, soovitamine, ettepaneku tegemine, nõustumine

kirjeldus: räägitakse Olustvere mõisast, Pärnust, tutvustakse põhjalikult mõisat, mõisnikke, mõisate funktsiooni tänapäeval, lühidalt eesti ajalugu, räägitakse Hermann von Keyserlingist, Adam Johann von Krusensternist, Carl Robert Jakobsonist, Friedrich Reinhold Kreutzwaldist, näidatakse pilte erinevatest mõisatest, tutvustatakse kama ja karaskit, millest tehakse karaskist, näidatakse kiikumist, heinaniidukit

5. episood

tegevuskoht: Pärnu, tänavamüügikohad, rand, Uue Kunsti muuseum, bussijaam

keelefunktsioonid: loa küsimine, loa andmine, ostmine, soovitus andmine, keeldumine, kõhklemine, tutvumine, tervise järgi küsimine, kaasakutsumine, nõustumine, plaanide järgi küsimine, komplimendi tegemine

kirjeldus: kirjeldatakse parmupilli mängimist, näidatakse Uue Kunsti muuseumi eksponaate, näidatakse ja räägitakse peata Lenini kujust muuseumi ees ja selle funktsioonist, räägitakse lühidalt eesti lähiajaloo, näidatakse kotivargust, räägitakse Matsalu looduskaitsealast

6. episood

tegevuskoht: Matsalu roostik

keelefunktsioonid: asukoha järgi pärimine, soovitude andmine, õnnitlemine

kirjeldus: näidatakse eesti maaelu, räägitakse lindudest ja nende fotodest, eesti saartest, fotograafiast

7. episood

tegevuskoht: Saaremaa, praam, meteoriidikraater, Kuressaare linnus, Krista vanemate kodu, bussipeatus

keelefunktsioonid: teekonna järgi pärimine, ettepaneku tegemine, tervitamine, teate edastamine, töö järgi pärimine, hüvastijätmine, ostmine

kirjeldus: näidatakse pilte Saaremaast, tutvustatakse Kaali meteoriidikraatrit ja meteoriidi allakukkumise kajastamist rahvalauludes, müütides, näidatakse Varbola linnust, räägitakse Fabian Gottlieb Benjamin von Bellinghausenist, Kuressaare linnusest, saarlaste kõnepruugist, vesteldakse bussiliiklusest, jalgratta ostmisest ja proovisõidu tegemisest

8. episood

tegevuskoht: Tallinn, Piret Tamme kontor, restoran

keelefunktsioonid: tee küsimine, tee juhatamine, ettepaneku tegemine, toidu tellimine restoranis, plaanide kohta küsimine, soovitude küsimine ja nende andmine, toosti ütlemine

kirjeldus: näidatakse pilte Tallinna vanalinnast, toitudest, kohtutakse Piret Tammega, tutvutakse restorani eesti toitude menüüga, vesteldakse, kus Eestis võiks käia, et eluga tutvuda, räägitakse eesti veinist

3. Väljavõtteid eesti keele (vene või muu õppekeelega koolile) riiklikust õppekavast

Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava

Vastu võetud Vabariigi Valitsuse 25. 01. 2002. a määrusega nr 56 (RT I 2002, 20, 116), jõustunud 1. 09. 2002.

Vastavalt õppekavale peab

põhikooli õpilane

- saavutama keeleoskuse taseme, mis võimaldab erinevates olukordades eesti keeles suhelda ning oma keeleoskust iseseisvalt täiendada;
- teadvustama Eesti kultuuriruumi tundmise vajadust; huvituma Eesti kultuurist;
- arendama tundlikkust suhtlemise mitteverbaalsete aspektide suhtes;
- arendama oskust väljendada enese ja rühma seisukohti

/.../

Põhikooli III astmes käsitletavatest õppekava teemadest on „Eesti keeles ja meeles” puudutatud järgmisi teemasid:

mina ja elukeskkond.

mina ja olme.

mina ja puhkus.

mina ja tervis.

mina ja inimesed minu ümber

mina ja kultuur

Videomaterjali „Eesti keel ja meel” abil saab arendada õppekavas esitatud õpitulemusi kõne **osaoskuste** järgi:

Kuulamine

Õpilane:

- mõistab dialoogi või monoloogi vormis esitatud kõnet;
- mõistab meedias edastatavat teavet
- eristab kuulatud teabe-, tarbe- ja meediatekstis detaile ja fakte.

Kõnelemine

Õpilane

- tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, kasutades sobivat stiili;
- edastab kirjaliku ja suulise teksti sisu;
- kasutab ainekava temaatikaga seonduvat sõnavara, fraseologisme;
- jutustab teksti ja süžeelise pildi(seeria) järgi;
- kirjeldab nähtut, loetut, kogetut;
- teeb kokkuvõtet kuulatust, loetust, nähtust;
- kasutab põhilisi eesti keele grammatilisi struktuure.

Lugemine

Õpilane:

/.../

- loeb eesmärgipäraselt, mõistab loetu sisu;
- loeb tundmatut teksti ja saab sellest sõnaraamatu abil aru;
- leiab teavet teatest, juhiseist, kuulutusest; sildilt, viidalt;
- eristab olulist teavet ebaolulisest;

- eristab muutevorme ja sõnadevahelisi seoseid.

Kirjutamine

Õpilane:

- kirjutab sidusalt, loogiliselt ja arusaadavalt tarbeteksti, kirja, loovtööd;
- kirjutab kokkuvõtet suulise ja kirjaliku teksti põhjal;
- kasutab omandatud sõnavara keeleliselt õigesti;

/.../

Vastavalt õppekavale peab

gümnaasiumilõpetaja

/.../

saavutama keeleoskuse taseme, mis võimaldab keelekeskkonnas iseseisvalt ja enesekindlalt hakkama saada, eestikeelses õppeasutuses õpinguid jätkata ning eestikeelses keskkonnas tööle asuda;

orienteeruma eesti kultuuris ja sotsiaalsfääris.

/.../

Gümnaasiumis käsitletavatest õppekava teemadest on „Eesti keeles ja meeles” puudutatud järgmisi teemasid:

olme

inimsuhted

elukeskkond

riik ja ühiskond

vaba aeg

Väga palju tähelepanu on pööratud kultuuriloole.

Videomaterjali „Eesti keel ja meel” abil saab arendada õppekavas esitatud konkretiseeritud õpitulemusi **osaoskuste** järgi:

Kuulamine:

Õpilane:

- mõistab dialoogi või monoloogi vormis esitatud kõnet;
- mõistab meedias edastatavat teavet;
- eristab kuulatud teadus-, tarbe-, aime- ja meediatekstis, lühiloengus detaile ja fakte.

Kõnelemine:

Õpilane:

- teab kõne- ja kirjakeele stiilierinevusi;
- tuleb sobivat stiili kasutades toime igapäevastes ja ametlikes suhtlusolukordades;
- arutleb probleemide üle, avaldab arvamust ja kaitseb oma seisukohti;
- kasutab omandatud sõnavara, grammatiliselt õigeid mitmekesiseid keelestruktuure;
- kasutab ainekava temaatikaga seonduvat sõnavara, fraseologisme;
- edastab kirjaliku ja suulise teksti sisu;
- jutustab loetud ja kuulatud teksti ning pildi(seeria) järgi;
- teeb kokkuvõtet kuulatust, loetust, kogetust; oskab esitada kõnet.

Lugemine:

Õpilane:

- loeb eesmärgipäraselt, mõistab loetu sisu;
- eristab teadus-, meedia-, aime- ja ilukirjandustekstis olulist teavet ebaolulisest;
- leiab teavet teatest, juhiseist, eeskirjast, seadusest, kuulutusest;
- loeb tundmatut teksti sõnaraamatu abil.

Kirjutamine:

Õpilane:

- teab kirjaliku teksti vorminõudeid;
- kasutab omandatud sõnavara, grammatiliselt õigeid ja mitmesuguseid keelemalle;
- kirjutab sidusalt, loogiliselt ja arusaadavalt tarbe- ja teadusteksti, loovtööd;
- kirjutab lühikonspekti, kokkuvõtet suulise ja kirjaliku teksti põhjal

4. Kommunikatiivse keeleõppe põhimõtted

Kaasaegse keeleõppe põhialusteks võib pidada järgmisi põhimõtteid:

1. Keskkond, kus on võimalus kuulda/lugeda rikast, kuid arusaadavat loomulikku keelt.
2. Võimalus kasutada õpitud keelt oma mõtete väljendamiseks.
3. Motivatsioon, mis tähendab soovi aru saada ja ise kasutada nii suulist kui kirjalikku kõnet.

Keele omandamise seisukohalt on oluline kasutada niisuguseid ülesandeid, milles õppijad saaksid kasutada õpitavat keelt võimalikult autentsetes situatsioonides. Niisugusteks ülesanneteks sobivad erinevad suhtlus- ja arutusülesanded, probleemülesanded, rollimängud, infolüüngaga ülesanded, paaris- ja rühmatöö, ajurünnak, väitlus, mitmesugused sobitus-, võrdlus- ja loovülesanded.

Levinumad ülesandetüübid, mille kaudu saab turvaliselt arendada soravat ja korrektset keelekasutust, on rollimängud, erinevad lünkülesanded (info-, põhjendus, arvamüslüüngaga ülesanded), probleemülesanded.

Rollimängude kaudu saavad õppijad harjutada niisuguseid situatioone, millesse nad võivad sattuda reaalses keelekeskkonnas. Nende õnnestumiseks peab seadma eesmärgi, andma rollikaardi rolli kirjeldusega, õpilane peab saama võimaluse kasutada keelt vastavalt oma tasemele, vajadusel enne harjutama grammatika ja sõnavara kasutamist, samuti on oluline anda tagasisidet ja teha rollimängust kokkuvõte.

Infolüüngaga ülesanded nõuavad etteantud info ülekandmist ühest vormist teise või ühest kohast teise. Ülesande käigus vahetatakse omavahel infot ja selle lõpuks on mõlemal paarilisel samasugune tulemus ja ühesugune info.

Põhjenduslüüngaga ülesanded tähendavad uue info tuletamist antud informatsioonist, kasutades põhjendamist, järeldamist, mudeleid vm. Ülesanded nõuavad informatsiooni mõistmist ja ülekandmist.

Arvamüslüüngaga ülesanded nõuavad isiklike eelistuste, tunnete, suhtumiste identifitseerimist ja liigendamist vastavalt antud situatsioonile. Ülesanne võib ka hõlmata faktilist informatsiooni ja argumente arvamuse õigustamiseks, kuna arvamusi võib olla erinevaid, siis tulemused ei saa olla õiged või valed ja kõikidel samasugused.

Probleemülesanded on mingi konkreetse ülesande lahendamist nõudvad ülesanded, milles ülesanne esitatakse autentse probleemina. Ülesanded on tavaliselt mitmeastmelised ja nende sooritamine võtab rohkem aega kui tavaline rääkimisülesanne. Esitatud probleem ei tohiks olla ühe ainuõige lahendusega, et õppijad saaksid pakkuda erinevaid lahendusvariante.

Sobitus- ja võrdlusülesanded sobivad kõikidele keeleoskustasemetele ja võivad olla rohkem või vähem õpetaja juhitud. Sobitada ja võrrelda võib nii tekste, skeeme, tabeleid, pilte, videolõike, hääli jm.

5. Missuguste õpikute juurde saab kasutada materjali „Eesti keel ja meel”?

8. klass (Ingrid Krall, Kristi Saarso, Elle Sõrmus „Eesti keele õpik vene õppekeelega kooli 8. klassile” ILO 2004)

Teemad, mille käsitlemisel võiks kasutada materjali „Eesti keel ja meel”:

10. teema Kas sina teeksid nii?

Teema käsitlemisel võiks vaadata ka episoodi 2 lõpuosa ja jälgida noorte omavahelist suhtlemist, käitumist ja keelekasutust.

15. teema Võõras linnas

Teema juures võiks vaadata episoodi 1 keskpaigast ja kuulata lõunaeestikeelset teejuhatust ning proovida sellest aru saada. Samuti võib vaadata ilma subtiitriteta ja lasta üles kirjutada teejuhatusega seotud fraase.

17. teema Kuhu Eestis minna?

Võiks vaadata episoodi 1 algust ja arutada, mis asjad teema ülesandest 2 võiks Nicolas’l seljakotis olla. Samuti võiks vaadata episoodi 6 ja leida lisainfot Matsalu looduskaitseala kohta.

8. klass (Aino Siirak „Eesti keel vene õppekeelega koolile. VIII. klassile” Koolibri 2006)

9. teema Parem karta kui kahetseda

Selle teema juures sobiks kasutada episoodi 1, milles näidatakse võtteid Võru linnast, räägitakse F.R. Kreutzwaldist ja loetakse katkend Kalevipojast.

10. teema Jõe ja mere vahel

Episoodis 5 saab vaadata Pärnu linna vaateid, randa. Samuti võiks vaadata lõike Uue Kunst Muuseumi eksponaatidest ja arutada peata Lenini kuju ja selle funktsioonide üle ning selle kuju saatusest.

11. teema Emajõe kallastel

Selle teema juures võiks vaadata lõike episoodist 2, milles näidatakse Tartu vaateid ja Kristjan Jaak Petersoni, kuningas Gustav II jt mäletusmärke

9. klass (Mare Kitsnik „Eesti keele õpik vene õppekeelega kooli 9. klassile” ILO 2004)

1. teema Reisid

Selle teema käsitlemise käigus võiks vaadata episoodi 1, milles Nicolas saab Eestisse ja arutada, mida on vaja riiki saabumisel. Samuti saab seda episoodi vaadates arutada maanteel hääletamise üle, leida selle negatiivsed ja positiivsed küljed ja ohud. Vaadates episoodi 4 algust võiks arutleda, mis peaks rändajal seljakotis olema, mis asjad võiks Nicolas’l seljakotis olla.

9. klass (Aino Siirak „Eesti keel vene õppekeelega kooli 9. Klassile” Koolibri 2002)

I Iga jalg teeb ise jälgi. Tund 2

Ülesande 13 tegemisel võiks vaadata/kuulata episoodi 1 ja kuulata, mis huvitab Nicolas’d.

II Oma silm on kuningas. Tund 4

Ülesannete 43, 44 käsitlemisel võiks vaadata episoodi 1 ja arutada, kust on Nicolas pärit, mis rahvusest ta on, mis keeli ta valdab jne. Samuti võiks arutada samu küsimusi Krista kohta ning sama episoodi lõpupoolt vaadates teejuhataja kohta.

VII Töö ja puhkus käsikäes. Tund 2

Ülesande 14 lugemise eel või järel võiks vaadata episoodi4 lõpupoolt ja võrrelda teksti videoinfot.

10. klass (Malle Riiütli, Ele Viilipus „Eesti keele õpik vene õppekeelega gümnaasiumi 10. klassile” Koolibri 2007)

12. teema XX sajandi kuulsamad eestlased

Episood 2, milles räägitakse Karl von Baerist, Juri Lotmanist. Kuulates võiks aru saada, millega need inimesed tegelesid ning leida lisainfot nende kohta.

17. teema Loodus on kultuuri vundament

Kõikides episoodides näidatakse pilte ja võtteid Eestimaa lääneranniku loodusest, samuti nii talu- kui linnamaastikke. Õpilased võiksid valida mingi koha ja selle kohta leida lisainfot.

19. teema Eestimaa kaunid paigad

DVDl on pilte ja võtteid nii linnadest (Viljandi, Tartu, Pärnu, Kuressaare, Tallinn) kui maakohtadest (nt Kurgja, Olustvere jt mõisad). Õpilased võiksid valida mingi koha ja selle kohta leida lisainfot. Või valmistab õpetaja ette lühitutvustused ja õppijad arvavad vaadates ära, mis kohaga võib olla tegemist.

12. klass (Malle Riiütli, Ele Viilipus „Eesti keele õpik vene õppekeelega gümnaasiumi 12. klassile” Koolibri 2003)

Teema Elukeskkond

Alateemad:

I. Suverõõmud

Selle alateema juures võib vaadata kogu filmi, sest tegevus on filmitud suvisel Eestimaal ja näha võib nii rannaelu (episood 5) kui ka maatööd (episood 4).

Kuna selles alateemas tutvustatakse ka Eesti saari, siis sobib vaadata Saaremaad episoodis 7.

II. Muuseumid – meie kultuuri säilitajad

Siin võiks kasutada episoodis 4 tutvustatud Kurgja talumuuseumi ja episoodis 5 näidatavat Pärnu Uue Kunsti Muuseumi.

III. Loodus kutsub

Selle teema juures võiks vaadata episoodi 6 Matsalu roostikust.

Teema Armastus on kõige alus

III. Alateema Noolest tabatuna

Selle teema juures võiks vaadata ja arutada noorte omavahelist suhtlemise üle episoodis 7.

Teema Kui vajate abi

VI. alateema Tehke oma elust meistriteos

Teema käsitlemisel võiks vaadata episoodi 1 ja arutada, kuidas leida ala, millega tahetakse tegelda.

6. Töölehed videomaterjali episoodide juurde

1. episood

1. Loe väljendeid ja lauseid. Vajadusel tõlgi. Missugused väljendid on sulle tuttavad?

- a. Kaugelt tulete?
- b. Kas peale võtate?
- c. Ma tahaksin seda soomeugrilist oma ninaga nuusutada.
- d. Ma ütlesin pagan sellepärast, et me oleme valele teele keeranud.
- e. Ti oleti peris mõtsa pandnu. [Te olete päris metsa pandnud]
- f. Käänge otse ümbre ja sõitke koskil puultõist versta sinnera, seal tulõ väiku jõgi tulõ [Keerake otse ümber ja sõitke umbes poolteist versta, seal tuleb väike jõgi]
- g. Säält käänat hääd kätt. [Sealt keerad paremale]
- h. Sõidad vähe edesi, sis tulõ maja maja varempa tule seal, kurakätt on maja. [Sõidad natuke edasi, siis tulevad vana maja varem, vasakul on maja]
- i. Säält käänat kõgepäält parempale. Ja sõidad otse nii kaua, kuni tule suur tii ja säält saat silte perrä edesi sõita. [Sealt keerad kõigepealt paremale. Ja siis sõidad nii kaua, kuni tuleb maantee ja sealt saad siltide järgi edasi sõita]
- j. Õkvalt nii! [Just nii]
- k. Eesti eepos Kalevipoeg:
  - l. algus: Laena mulle kannelt, Vanemuine! Kaunis lugu mõlgub meeles, muistse põlve pärandusest ihkan lugu ilmutada.
  - m. lõpp: Aga ükskord algab aega, kui kõik pirrud kahel otsal lausa löövad lõkendama, lausa tuleleeki lõikab käe kaljukammitasast. Küll siis Kalev jõuab koju, oma lastel õnne tooma, Eesti põlve uueks looma!

7. Järjesta laulud.

Õrn, armas, õrn

Õrn, armas, õrn,

õrn, õrn, armas,

õrn, armas, õrn, õrn,

õrn, uhke, armas, armas.

Kahe rännumehe tee

Kahe rännumehe tee viis mööda jõest

Kaldal kaunis neiu valas pisaraid

Neiu ütles: ei saa üle, ei saa üle Emajõest

Aga mehed sellest niigi aru said.

Kui siit pilvepiirilt alla vaatan

Kui siit pilvepiirilt alla vaatan üle õitsva Eestimaa,

rõõmulaulu siis maailma saadan

hüüan pikse häälega.

rõõmulaulu siis maailma saadan

hüüan pikse häälega, hüüan pikse häälega: "Siin on ilus elada!"

Eestlane olen ja eestlaseks jään

Eestlane olen ja eestlaseks jään,

kui mind eestlaseks loodi.

Eestlane olla on uhke ja hää

vabalt vaarisa moodi.

Mm... jah, just nõnda vabalt vaarisa moodi.

Kodulaul

Mis on kodu, kus on kodu,

kus on kodu koht?

Mis on kodu, kus on kodu,

kus on kodu koht?

8. Sobita laused situatsiooni.

1. Vestlus piiril:

Me oleme Võru tee pealt kõrvale
keeranud, tahaks Võrusse jõuda.
No aitäh!

2. Kohtumine Kristaga:

Ma sain ka peaaegu igast teisest
sõnast aru.
Tegelikult kõrv vajab lihtsalt veidi
harjumist, siis hakkab aru saama küll.
Aga selle algus ja lõpp on mul eesti
keeles peas.

3. Tee küsimine:

Kas peale võtate?
Neis on palju sellist, mis ka mujal
Euroopas on levinud, aga ka palju
sellist, mida mujal Euroopas ei tunta.
Ma arvan, me peaksime vasakule
keerama.

4. Vestlus keelest:

Kaugelt tulete?
Kõike head!
Ma ei saanud peaaegu ühestki sõnast
aru.

9. Vasta küsimustele.

Kuhu Nicolas tahab sõita?

Kust ta Eestisse tuleb?

Kuhu sõidab Krista?

Millega tegeleb Nicolas?

Mis keelt oskab Krista?

Miks Nicolas tuli Eestisse?

Mis teelt nad kõrvale eksivad?

Kes teed juhatab?

Kus räägitakse võru murret?

Mis linnast nad läbi sõidavad?

Mis keeles on Nicolas Kalevipoega lugenud?

10. Leia episoodis kuulnud laulude autorid ja infot nende kohta.

2. episood

1. Sobita laused.

1. Paljud maailmakuulsad teadlased	a. полушутя
2. Kuulus loodusteadlane ja munaraku avastaja	b. может быть он сможет тебя подспросить
3. Üks kuulsamaid teadlasi	c. это общага
4. Naljaga pooleks	d. кто трезвый водитель
5. Tahtis uurida angerjaid	e. неотложные дела по работе
6. Ta lükkas mereelukad kõrvale	f. известный естествовед и первооткрыватель яйцеклетки
7. Pakilised tööasjad	g. многие всемирно известные ученые
8. Võime Tartu peal ringi vaadata	h. летнее время

9.Ma oleks võinud su Tallinnasse ära visata	i. один из известнейших наших ученых
10.On suvehooaeg	j.отодвинул в сторону обитателей моря
11.See on ühikas (ühiselamu)	k.можем погулять по Тарту
12.Võib-olla ta saab sind ära visata.	l.Таллинн не убежит
13.Ega Tallinn eest ära ei jookse.	m.неповтаримое впечатление
14.See on kordumatu elamus	n. я смогла бы подбросить тебя в Таллинн
15.Kes on kaine autojuht?	o.хотел исследовать угрей

2. Kuula laulu ja kirjuta lünka sõnad.

TARTU MARSS

Raimond Valgre

Kaunim linn on ..... Tartu,
 ..... kalda pääl.

Kes on käinud sääl,

ei sel meelest läe

kaunid tunnid .....

Kaunim linn on Eestis Tartu,

ja kui ..... sind on viind

ära kaugele, ... viib su tee

ikka Tartu ..... !

3. Paranda.

Karl von Baer (28.02. 1922– 28. 10. 1993) oli Tartu-Moskva semiootikakoolkonna rajaja. Uuris 18.-19. sajandi vene kirjandust, eriti Aleksander Puškinit.

Juri Lotman (6. 05.1856 – 23. 09.1939) oli Austria psühhiaater ja psühhoanalüüsi teooria ja meetodi rajaja.

Sigmund Freud (17.02. 1792 – 26.11. 1676) oli baltisaksa arst- ja loodusteadlane ning embrüoloogia rajaja.

4. Koosta küsimusi video kohta.

5. Esita oma küsimused naabrile.

6. Mida on videos

2

1

3

14

6. Kirjuta lünka sõnad õiges vormis.

Tartu on Eesti suuruselt ..... linn ning ..... suurim keskus.
Tartu on tuntud kui Eesti traditsiooniline intellektuaalse elu ..... – Tartus asub Eesti ainus klassikaline ....., 1632. aastal asutatud Tartu Ülikool ning Eesti vanim ..... Vanemuine, siin anti välja..... Postimees.

Tartut mainiti esimest korda aastal 1030, läbi aegade on Tartu kandnud nimesid Tarbatu, Dorpat, Dorpt, Derpt, ...

Tartu ..... toimuvad tavaliselt juulis. Üritused on organiseeritud ajastute kaupa (muinasaeg, Hansa-aeg, ärkamisaeg).

..... toimub kauplemine terves kesklinnas.

keskus, ülikool, ajaleht, hansapäevad, teine, teater, hansalaat, Jurjev, Lõuna-Eesti

3. episood

1. Kuula ja täida lüngad.

Igal suvel toob pärimusmuusikafestival selle paksult .....

Uskumatult .....

Ime, et nad siia kõik .....

See on .....

Nooruslike haritud inimeste .....

Nad on tõelised maalilised, soovitan sul .....

Sumedas suveöös ja elektrilaternate kumas ..... kui päeval.

Otsime nüüd kärmelt telkimisplatsi, ma ..... seda telki terve päeva .....

..... , kui kõht sisse tõmmata.

Kas me oleme välja mõelnud, mis kontserdile me läheme?

Võib-olla .....

See .....

2. Järjesta read.

Mulgimaa

Mulgimaal, sääl on hää elada.

Kõikjal ilus loodus, viljakandev maa.

Suured jõukad eesti talud,

Sääl on uhked metsasalud,
Kena neiu ka kaasaks säält saad.

Sellel on sünnikoduks ilus Mulgimaa,
Kes on sündinud kasvanud sääl,
kus on punapõksed neiud,
Kosja minnes ei unusta saa.
Keda tublid eesti peiud

3. Täida lüngad.

Viljandi paadimees

Käe ulatab ..... paadimees
Nii ..... neiule,
Kes ..... seisab tema ees,
et sõita üle vee,
kes ..... seisab tema ees,
et sõita üle vee. .::

*lahkelt, iial, rõõmust,
rõõmust, ilusad, aralt, aralt,
noor, sinised*

Need silmad, need silmad
Ei ..... unune,
need ..... silmad
mul võitsid südame.

Kui neiu paadis, algab sõit,
Siis õnne täis maailm.
Ja neiu palgeil särab koit,
ning ..... särab silm.

Ja neiu palgeil särab koit,
Ning ..... särab silm.

4. Kirjuta sõnad kas nominatiivis, genitiivis või partitiivis.

1993 Viljandi Folk Music Festival sai alguse sellest, et 1993. aasta 15. mail toimus Viljandis Pärimusmuusika festival. Pidu kestis (üks päev).....

1996 aasta Folk Music Festival kestis 25. - 28. juulini nii öösel kui päeval järjest 96 (tund)..... . Tasulistele kontserditele müüdi üle 9800 (pilet)..... ja kutsetega saabus 260 (külaline) ..... . Ametlikult osales 102 (esineja) ..... 8 Euroopa riigist. Kontsertprogramm oli kolmel vabaõhuaval ja kahes klubis.

2002. Sel aastal olid erakordselt menukad (käsitööhoov) ..... ja (muinasjututuba) ..... See näitas, et Viljandi Pärimusmuusika Festival hakkab saavutama oma (optimaalne publikuarv) ..... ja publik teab järjest täpsemini, mida ta peolt ootab ja oskab üha paremini hinnata pakutava (kvaliteet) ..... . Festival tahabki kasvada kvaliteedilt, mitte kvantiteedilt. Kokku külastas sünnipäevafestivali kokku ligi 17 000 (inimene) ....., mis on (pool tuhat) ..... võrra enam kui möödunud aastal.

(Muusika) ..... meilt ja mujalt ligi 400 esinejalt jagus igale maitsele ning ükski (kontsert) ..... ära ei jäänud.

2007. Sellel aastal oli festivali teema regilaul - programmis oli suurema tähelepanu all (regilaul) ..... oma traditsioonide ja ajaloo, aga ka arenguga tänapäeval. Osales üle 400 (esineja) ..... , neist 80 väljastpoolt (Eesti) ..... . Toimus rohkem kui sada (kontsert) ..... üle Viljandi ja (maakond) ..... Enne festivali viidi läbinoorte pärimusmuusikute (laager) ..... Eesti ETNO.

2008. aasta Viljandi pärimusmuusika festival toimub 24.-27. juuli. Festival pühendatud näppepillidele - kitarrid, mandoliinid, bandžod, busukid, balalaikad jne. Propageeritakse nii (näppepill) ..... kui (meloodiapill) ..... , mis sobivad suurepäraselt (pärimusmuusika) ..... mängimiseks.

5. Kirjuta verbid passiivi imperfektis.

1154. aastaks oli Viljandi linna kohal asula ja kindlus, mis asus kaubateede ristumiskohas: põhja-lõuna suunas muistne maantee ning ida-lääne suunas veete. 'Pärast kaotust 1217. a. ....lasti..... sakslased ja preestrid linnusesse. 1223. aastal .....ordumeister Volquini korralduse järgi kivikindlustuste rajamist. Viljandi linnust ..... ja ..... üle 200 aasta. 13-14. saj. alguses ..... ehitusel peamiselt tellist ning Saaremaa dolomiiti. Keskajal elas Viljandi linnas umbes 1500 inimest. Viljandi oli tüüpiline keskaegne väikelinn, põhitulu ..... transiitkaubandusest ja käsitööst.

Viljandi elus mängis tähtsat rolli ka naabruses asunud ordulinnus. Viljandi komtuuril oli õigus sekkuda linna kohtuasjadesse, ordulinnusest ..... linna kaitseväge.

Liivi sõja ajal 1560. aasta augustis piirasid vene väed Viljandi ümber. .... Katariina kabeli, et vaenlane ei leiaks seal kaitset. Arvatavasti ..... ka eeslinnad.

19. sajandi alguses hakkas Viljandi elu jälle hoogustuma. Kaubanduses ..... põhiliselt linakaubandusega, mida ..... Riia ja Pärnu sadamate kaudu.

19. sajandi II pool ja 20. saj. alguses ..... uusi suuri kivimaju, muuhulgas ka punasest tellisest maagümnaasiumi hoone ja uus kohtuhoone.

1897. a. 31. jaanuaril ..... raudteeliiklus.

1860. ja 1870. aastatel sai Viljandimaast Tartu ja Peterburi kõrval üks rahvusliku liikumise keskus.

ehitama, saama, moderniseerima, põletama maha, kasutama, alustama, laskma, korraldama, maha lõhkuma, tegelema, ehitama, vedama välja, avama

4. episood

1. Kuula ja täida lüngad.

Kas teiega Tallinna ..... saab?

Tule .....

Mis sa sinna Tallinnasse .....

Ma peaksin Eestit põhjalikumalt ..... õppima.

Ajalugu ja inimesi õpid ..... tundma siis, kui mööda maad ringi sõidad.

Aga mingi sihtpunkti peab ju ..... pealevõtjale ütlema.

Ma lähen Olustverest ..... ja seejärel keeran Pärnu .....

Tasub ära .....

..... – see on haldusüksus.

Paganlikud muinaseestlased sõdisid Saksamaalt pärit ristsõdijatega ja

.....

Eestlased hakkasid oma iseseisvuse eest võitlema ja .....

Nii et eesti kultuuriloos on mõisad nagu negatiivne .....

See on ..... asi.

Talupojad pidid mõisa ..... tööd rabama.

....., mõned mõisnikud aitasid hoopis eesti kultuuri arengule kaasa.

..... Raikküla mõisnik oli kuulus filosoof Hermann von Keyserling, Kiltsi mõisas elas kuulus meresõitja, Venemaa ümbermaailma reisi juhtinud Adam Johann von Krustenstern.

Olustvere mõis ..... näiteks põllumajanduskoolile.

Osa härrastemajasid on veel ka ..... loomulikult.

Astume .....?

Jakobson kirjutas artikleid, pidas kõnesid, toimetas ajalehte, pidas talu – tegi veel ..... asja.

Võiksid sinagi nendega ....., mis?

See on .....

Tere .....!

Siin tehakse praegu .....

..... kohad.

..... tuld!

2. Kuula laulu ja pane read õigesse järjekorda.

Rändaja õhtulaul

ja kõik on nii õhtul hilja.

Ma kõnnin hallil lõpmata teel.

kui teede laul, tee helisev meel,

ma kõnnin ja kõnnin otsata teel,

ja kõik on nii õhtul hilja

3. Reasta tegevused, mida teeb Nicolas.

jalutab Kurgja talumuuseumis

jalutab Olustvere mõisa pargis

kiigub külakiigel

kingib tüdrukule lilled

peatab auto

sõidab traktoriga

sööb karaskit ja joob kama

tutvub loomadega

4. Vasta video põhjal küsimustele.

Kuhu kutsub ajaloo õpetaja Arvi Nicolas´d?

Kuhu nad kõigepealt sõidavad?

Millal oli Eesti jagatud administratiivüksusteks mõisate järgi?

Miks on mõisad eesti kultuuris olulised?

Mida tegi Carl Robert Jakobson?

Kas karaskit tehakse odrajahust, munast ja hapupiimast või rukkijahust, munast ja hapukoorest?

Mis linnud on Kurgjal põllu peal?

5. Jutusta umbisikulise tegumoe lihtminevikus, mida videos tehti.

hääletama auto peale, soovitama sõita Pärnusse, sõitma Olustvere mõisasse, rääkima Kiltsi ja Raikküla mõisnikest, sõitma Kurgja talumuuseumi, jutustama Carl Robert Jakobsonist, vaatama loomi ja mesilasi, kiikuma, sööma karaskit ja jooma kama, sõitma traktoriga.

6. Kirjuta umbisikulise tegumoe lihtminevikus.

17. sajandi algul (rajama) ..... **Olustveres mõis**, mis kuulus alguses riigile, hiljem oli de la Gardie'de perekonna valduses. 18. sajandi keskpaigast krahvide Fersenite suguvõsale. Mõisa praegused hooned pärinevad 19. sajandi lõpust ja 20. sajandi algusest. Hoone arhitektuuris on lähtutud inglise maamaja eeskujust. Kahekorruseline loss valmis 1903. aasta paiku. Peahoone ümbruses on kaunis park, milles on tiigid, neid ühendavad kanalid ning sillad. 1920. aastal oli seal Eesti Aleksandri Põllutöökeskkool, mille järglane tegutseb Olustveres tänaseni.

Kiltsi mõis asub Lääne-Virumaal. Esimest korda (mainima) ..... 1466. aastal. Mõisa varasematelt omanikelt, perekond von Gilsenilt, on Kiltsi mõis saanud ka oma eestikeelse nime. Barokne härrastemaja (ehitama) ..... aastatel 1784 - 1790, mõisa viimane võõrandamiseelne omanik oli Alfred von Uexküll-Güldenbandt. Adam Johann von Krusenstern ostis mõisa 1801.aastal. Alates 1920. aastast asub mõisahoones kool, seal on avatud ka muuseumituba,

Raikküla mõisat on esimest korda mainitud 1469. aastal. 1782. aastal said mõisa omanikeks von Staalid, kelle ajal ehitati barokne peahoone. 19. sajandi algul (ehitama) ..... hoonet ümber klassitsistlikus stiilis. 1844. aastal läks mõis von Keyserlingide aadliperekonna valdusse kuni 1919. aasta võõrandamiseni, Hiljem asusid mõisahoones nii lastekodu kui ka kool. 1960. aastal sai hoone tulekahjus kannatada ning muutus varemeiks. Alates 2000. aastast on mõis eraomanduses.

Mõis tekkis keskajal Tallinna tsistertslaste Mihkli kloostri valduste keskusena. Alates 1522. aastast kuulus **Palmse mõis** von Metzackenitele ning alates 1676. aastast kuni võõrandamiseni 1919 von der Pahlenite aadlisuguvõsale. 1697. aastal (püstitama) ..... kahekorruseline barokne peahoone. Kaunis park on 19. sajandist. Peahoone on avatud muuseumina, seda saab samuti reserveerida pidulikeks üritusteks.

7. Täida tekstide abil tabel.

	Olustvere	Kiltsi	Raikküla	Palmse
asukoht				
ehitusaeg				
omanikud				
ehitusstiil				
kasutus				

8. Vaata pilte <http://www.kurgja.ee/> ja vali, mida saab Kurgjal teha?

hobusega sõita

hobuseid sööta

jõule pidada

kedrata (ketrama)

kiikuda

korve punuda

loomi vaadata

mett osta

omatehtud leiba süüa

pikniku pidada

puutööd teha

rahvamuusikat kuulata

rauatööd teha

suveniire osta

tantsida

vilja peksta (peksma)

9. Kirjuta lauseid järgmiste fraasidega.

sõitma mööda maad

minema läbi

jääma alla

jääma peale

(kelle/mille) asemel

astuma läbi

- 10. Sinu sõbrad tahavad reisida mööda Eestit ja küsivad sinult nõu. Kas sa soovitad minna neil mõnesse mõisasse või Kurgjale? Tutvusta neid kohti lühidalt.**

5. ja 6. episood

1. Kuula laulu ja korrasta sõnad.

Pärnu ballaad

suvi sulas nii nädalaks.

asfalt linnas.

soe kavatsus tekkis mul minna

puhkama Pärnusse.

ei seda õitseb ma iial,

et tundsin roos rannaliival.

kuid siis, kui lõppes teda,

teadnud liiga kiirelt lõi mu süda.

ent roosiaeg kohtasin ruttu,

sest juba möödus mu puhkus.

nii peale lühikest tutvust,

läksid lahku me teed

ent nägin saatus mul karmust

tal varises käes kihlasõrmust.

mu unelm näitas põrmuks

roosist okkad vaid jäid...

2. Leia situatsiooni sobivad fraasid.

situatsioon	fraasid
1. 1. Turul parmupilli proovimas	a. Aasta ringi, nagu üks korralik bensinijaam.
2. Rannas	b. Kuidas see käib?
3. Uue kunsti muuseumi ees	c. Väga ilusad töötused ja lubadused olid.
4. Lenini kuju juures	d. Sinna pääseb hõlpsasti ligi.
5. Bussijaamas pingi peal	e. Mis istud siin, mine ka ujuma!
6. Matsalu roostikus	f. Eelkõige ilus loodus, vanad kiviaiad, väiksed unised külad.
7. Võileiba söömas	g. On valus ka? Said haiget?
	h. Olen võistlustel käinud ja isegi mõne auhinna saanud.
	i. Sinna võid kinnisilmi
	j. Loodus, eriti linnud, on mu meelisteema.
	k. Kas sa meteoriidikraatrit tahad näha?
	l. Siin on märg.

3. Vasta video põhjal küsimustele.

Mida ostis Nicolas turult?

Kuhu kutsusid tüdrukud teda?

Kus kohtub Nicolas Mark Soossaarega?

Millal on muuseum avatud?

Kes seisab autokastis?

Kuhu ja miks sõidab Jukka Matsalu looduskaitsealale?

Millal on kõige õigem linnuvaatluse aeg?

Mis lindude fotodest on Jukkal kolleksioon?

Mis saartele soovitab Jukka minna?

Kuhu otsustab Nicolas minna?

4. Vali õige partitiivi vorm.

Raimond Valgre (7.10.1913 – 31.12.1949) oli üks eesti populaarsemaid kergemuusika heliloojaid/ heliloojasid. Lapsena võttis klaverimängu eratundu/ eratunde, kuid veetis ta enamiku ajast improviseerides ja populaarseid viise/viisi mängides, mitte etüüda/etüüde harjutades. Hiljem mängis ta erinevates orkestrites ja ansamblite peale klaveri ka akordione/ akordionit, kitarri/ kitarra ja trumme/ trummu.

Tema laule/laulu mängiti tihti raadios, esitati restoranides ja tantsupidudel.

Oma laulude tekste/teksta kirjutas Valgre valdavalt ise, kasutades selleks ka saksa või ingliskeelset varianti. Ta on loonud ligi 100 laule/laulu. Teda on nimetatud ka romantilise unistajahingega pillimeheks.

<http://www.estmusic.com/index.php?0113372123113>

5. Kirjuta osastavas.

Matsalu looduskaitseala (pindala 48 610 ha) loodi 1957. aastal pesitsevate, sulgivate ja läbirändavate lindude kaitseks. Matsalu rahvuspark asub Lääne-Eestis, keskus on Penijõe mõisas.

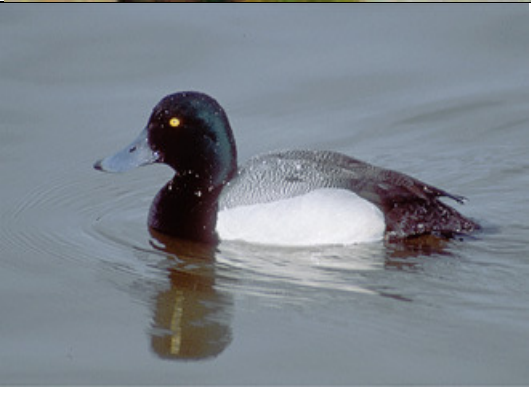

Matsalus tegeldakse linnustikuseirega, et teha kindlaks kui palju meil (linnud) ..... on ja kus nad asuvad; arvukuse muutumise korral leida muutumise (võimalikud põhjused) .....; paiknemise muutumisel on vaja teada nende (põhjused) .....

(suuremad pesitsejad) .....: rukkirääk (300-330 paari), niidurüdi (250-300 paari).

Rändepeatuse teeb siinsetes vetes kuni 40 000 (punapea-vart) .....,
31 000 (merivart) ....., 22 000 (sõtkas) .....

Matsalu Rahvusparkis on külastajatele avatud viis (matkarada) .....
Matkarajad ja linnutornid on vabad kõigile külalistele,

Matsalus rõngastatud (linnud) ..... leitakse aastas umbes 1500.
Kaugeimad siin rõngastatud linnud on leitud Lõuna-Aafrikast.

	punapea-vart
	merivart
	sõtkas

	<p>rukkirääk</p>
	<p>niidurüdi</p>

6. Täida Interneti abil lüngad.

Eesti territoorium on 45 227 km²

Hiumaa territoorium ..... km², elanikke ..... inimest

pealinn (administratiivne üksus) on .....

Hiumaad on esimest korda mainitud ..... aastal. Hiumaal on
 ..... kirikut ja kabelit. Reigi kiriku kõige huvitavamad vaatamisväärsused on

.....

.....

Torni tuulelipp – liilia – pärineb .....

Hiiumaal ma peatuksin ilmselt ....., sest
.....

Ujumiseks ja päevitamiseks on sobivad .....

rand. Tahkunas asub ..... . Kõpu tuletorn
..... .

..... on üks populaarsemaid paiku Hiiumaal. Seletusi selle tekke
kohta on mitmeid:

Tuntud legend räägib kahest pulmarongist, kus kokkupõrke tulemusena sai ühest
rongist pruut ja teisest peigmees surma. Ellujäänud abiellusid omavahel ja
hukkunute mälestuseks pandi esimene rist.

Märksa reaalsem ja usutavam on ristide panemine 1781. aastast, mil Reigi -
Kõrgessaare rootslased olid sunnitud lahkuma oma kodusaairelt. Siin olevat nad
pidanud oma lahkumisjumalateenistuse ja püstitanud esimese risti.

Vormsi on ajalooline ..... ala. Rootslaste sisseränne saarele
toimus ilmselt ..... sajandil.

Vormil on kokku ..... väiksemat saart, pindalaga üle ..... km².

Vormsil on ..... söömiskohta ja ..... majutuskohta. Mulle meeldiks
peatuda ....., sest ..... . Ma
sõidaksin Vormsile .....

14.aprillist kuni 22.septembrini 2008 on Vormsil .....

Kihnu pindala on ..... km², seal elab ..... inimest.

Kihnu saart on esimest korda mainitud ..... aastal. Kihnu elanikkond on
pärit .....

19. sajandil tegeleti saarel .....

Kihnu naise kohta kirjutatust oli mulle uudiseks

.....
.....

Kihnu saarel ja selle laidudel on rahvusvahelise tähtsusega

.....

Saarel vaataksin .....

.....

Kindlasti võtaksin ma veel .....

Ruhnu pindala on 11,9 km². Esimesed inimesed käisid Ruhnus juba ..... aastat tagasi. Praegu elab saarel 64 inimest. Ruhnu tuletorn pandi püsti 1877. aastal, see valmistati Le Havre'is Prantsusmaal. Torni projekteeris Gustave Eiffel. Ruhnus on ligi 70 ....., 40-50 ..... ja neli ..... Ruhnule saab sõita ..... Ma valiksin ööbimiskohaks .....

....., sest .....

Ruhnus ma .....

Loomadest elavad Ruhnul .....

Ruhnus saab mängida .....

7.episood

1. Järjesta situatsioonid.

Homnikusöök Krista juures

Hüvastijätt Kristaga

Jalgratta ostmine

Kaali kraatrit vaatamas

Kohtumine praamil

Kuressaare linnuse külastamine

Vestlus Krista häädusest

Vestlus Krista tööst

2. Mille kohta öeldakse järgmised fraasid?

sain vastu vahtimist

anna endast märku

3. Koosta lauseid.

üks viimaseid

üks kergemini ligipääsetavamaid

üks suuremaid

üks vanemaid

4. Missugused faktid on tõesed?

- 1) Kaali meteoriidikraater on üks esimesi, mis kukkus asustatud alale.
- 2) Ta on üks paremini uuritud kraatreid.
- 3) Pytheas nimetas kaali kraatri Ultima Thuleks.
- 4) Kordatehtud muinaseestlaste linnus asub Saaremaal.
- 5) Saaremaal sündis Antarktika avastaja Bellinghausen.
- 6) Kuressaare linnus ehitati juba 4. sajandil.
- 7) Kuressaare linnus asub mere ääres.

5. Loetele asju, mida näed Krista vanemate korteris.

6. Mis toimub episoodi lõpus?

7. Planeerid 3-päevast reisi Saaremaale. Koosta täpne reisiplaan: reisi marsruut

vaatamisväärsused ja lühiinfo nende kohta

ööbimis- ja söögikohad

Saaremaa kaardi leiad aadressilt: <http://www.supertravelnet.com>

8. episood

1. Tõlgi väljendid.

1. Как туда попасть?
2. Дорога затянулась.
3. Автостопом.
4. Просто осмотрюсь.
5. Надо путешествовать.
6. За ваше здоровье!

2. Kontrolli, kuidas saab neid väljendeid veel tõlkida.

1. Kuidas sinna pääseda?
2. Teekond venis pikemaks.
3. Tulin häälega.
4. Vaatan niisama ringi.
5. Peaks ringi liikuma.
6. Teie terviseks!

3. Vaata Tallinna kaarti ja räägi, kuidas saab bussijaamast harju tänavale.

4. Kuula ja täida lüngad.

Ma arvasin, et sa jõuad ..... Tallinnasse. Teekond venis ..... .
Lähme ..... restorani. Siis räägid mulle oma seiklustest ja
..... . Ma soovitan sulle..... . Joogiks ma
paluksin ..... . Kõigepealt tulin Riias ..... . Alguses
vaatan ..... . Neis kohtades ma ..... .
Ma käisin isegi ..... . Tallinn on sul veel ..... .
Meil on kõik pisut teisti .....

5. Sobita toidud.

mulgikapsas	hapukoore ja sibulaga
mulgipuder	keedukartuliga
heeringas	praekartuliga
sült	pekikastmega
verivorst	sealihaga

6. Vasta video põhjal küsimustele.

Mis veel oli menüüs?

Mis veini Piret ja Nicolas joovad?

Mida sina oled neist sünnud? Kuidas sulle maitses?

7. Loetele kohad, mida selles episoodis näed.

8. Leia Tallinna linna kodulehelt.

Mis infot leiab turist Tallinna kodulehelt?

Millal on järgmine laad? Kus see toimub?

Millal ja kus saab praegu osta eesti käsitööd?

Mis on Vanalinna Päevad?

Mitmendad need sel aastal olid?

Mida huvitavat toimus sel aastal Vanalinna päevadel?

Millist Tallinna suveniiri sina ostaksid?

Kuhu sa täna Tallinnas saad minna?

Mis infot saab kodulehelt noor?

Millal on Tallinna päev?

Kus saab sel nädalal linnulaulu kuulata?